

STATENBRIEF

Onderwerp: Rapport Rekenkamer Oost-Nederland: Gelders financieel toezicht: meerwaarde in goede en slechte tijden

Doel van deze brief:

Het college van Gedeputeerde Staten verzoekt de leden van Provinciale Staten om:

- Te besluiten conform het ontwerpbesluit
- Over de inhoud van deze brief te overleggen
- De inhoud van deze brief voor kennisgeving aan te nemen (informatieplicht)

HH

1 Inhoud voorstel (beoogd resultaat/doel)

De rekenkamer Oost-Nederland heeft het rapport 'Gelders financieel toezicht: meerwaarde in goede en slechte tijden' opgesteld, dat op 13 november 2013 door de rekenkamer aan uw Staten is aangeboden.

Het onderzoek van de rekenkamer heeft zich gericht op het toezicht van de provincie Gelderland op de gemeentefinanciën. Hetzelfde onderzoek is overigens uitgevoerd in de provincie Overijssel.
De algehele conclusie is dat de provincie Gelderland het doel van het toezicht heeft behaald, namelijk het voorkómen van artikel 12-gemeenten. Daarnaast constateert de rekenkamer dat Gelderland in vergelijking met de andere provincies het meest uitgebreide onderzoek naar grondexploitatie doet.
De aanbevelingen die de rekenkamer doet, liggen voornamelijk op het gebied van meer samenwerking, kennisdeling en de rol richting gemeenten.

In dit voorstel wordt de reactie van ons College op de aanbevelingen van de rekenkamer gegeven.

2 Aanleiding

U heeft aangegeven onze reactie op het rapport te willen meenemen tijdens de behandeling van het rapport. In deze Statenbrief geven wij onze reactie op de aanbevelingen van de rekenkamer.

3 Bestaand beleid c.q. kader

Het financieel toezicht valt onder het Interbestuurlijk Toezicht. De uitgangspunten voor het (financiële) toezicht zijn soberheid, op afstand, proportioneel, op basis van vertrouwen en risicogericht. Het toezicht is gebaseerd op openbaar beschikbare informatie. De opvolging van aanbevelingen van de rekenkamer moet dan ook worden ingekaderd door deze uitgangspunten.

4 Argumenten/afwegingen/risico's

Naar aanleiding van dit rekenkamerrapport willen wij graag verder met u in gesprek over uw controlerende rol. Wij signaleren een veranderende bestuurlijke omgeving zoals op de totstandkoming van beleid door middel van cocreatie. Verder hebben wij u in spoor 3 van de Robuuste Investeringsimpuls, te weten het doorontwikkelen van de bestuursstijl, de noodzaak en mogelijkheden om tot politiek-bestuurlijke vernieuwing in Gelderland te komen geschetst. Wij gaan graag met u in gesprek over hoe u onder andere bij cocreatie invulling kunt geven aan uw rol.

De rekenkamer heeft een achttal 'overwegingen' (aanbevelingen) opgesteld, waarvan de eerste drie aan uw Staten zijn gericht en de laatste vijf aan ons College.

In het algemeen constateren wij dat uit het rapport blijkt dat het toezicht op de gemeentefinanciën goed functioneert in Gelderland. Veel zaken, die de rekenkamer in de aanbevelingen noemt, gebeuren op dit moment reeds. Per aanbeveling zullen wij dit kort nader toelichten.

- 1 PS hebben bij het financieel toezicht een controlerende rol. Er zijn geen redenen om deze niet ruimhartig in te vullen. De wet biedt hier ruimte voor en niemand anders dan PS heeft deze verantwoordelijkheid.*
- 2 Heroverweeg de huidige afspraken met GS over de informatievoorziening.*

Reactie: Zoals hierboven reeds aangegeven, willen we graag in algemene zin in gesprek met uw Staten over uw controlerende rol in relatie tot bijvoorbeeld cocreatie.

- 3 Bij het herstellen van het evenwicht tussen vraag en aanbod bij woningbouw en bedrijventerreinen neemt regionale afstemming een belangrijke plaats in. In de casestudie zetten gemeenten vraagtekens bij het functioneren van deze regionale afstemming. Verder komt naar voren dat er sprake is van overcapaciteit en dat er in het verleden niet altijd realistische prognoses zijn gehanteerd door gemeenten. Wij geven PS in overweging om nog actiever te sturen op herstel van het evenwicht.*

Reactie: Wij onderschrijven de conclusie dat regionale afstemming belangrijk is. Actief sturen op regionale samenwerking en afstemming tussen gemeenten is reeds jarenlang een leidend principe rondom woningbouw en het voorkómen van overcapaciteit, waarbij wij ook vertrouwen op de inzet van gemeenten en regio's hierin.

- 4 De rekenkamer onderstreept het belang van een regelmatige evaluatie van het gevoerde financiële toezicht. Ga daarbij na of het financieel toezicht inhoudelijk voldoende meerwaarde oplevert voor provincie en gemeente(rade)n en of het toezicht slaagt in het tijdig signaleren van problemen.*

Reactie: In het kader van het recent opgestelde Uitvoeringsprogramma Interbestuurlijk Toezicht (waar het toezicht op gemeentefinanciën onder valt) is het reeds de opzet dat wij op regelmatige basis het toezicht en de prioriteiten daarbinnen evalueren en zo nodig bijsturen.

- 5 Bepaal de gewenste en noodzakelijke diepgang van het financieel toezicht - en de daarvoor benodigde capaciteit en expertise - om toekomstige problemen vroegtijdig te kunnen signaleren. We geven in overweging om de benodigde kennis te bundelen door ver(der)gaande samenwerking tussen provincies, bijvoorbeeld voor complexe thema's als grondexploitaties en PPS-constructies.*

Reactie: Er is reeds een samenwerking met de provincie Overijssel en ook binnen het Vakberaad van gezamenlijke toezichthouders (waar alle provincies aan deelnemen) vindt samenwerking en kennisdeling plaats. We vinden het belangrijk om dit in de toekomst te handhaven en uit te breiden waar mogelijk. De mogelijkheden om die kennis in te zetten bij gemeenten wordt echter wel begrensd door het gegeven dat wij werken met openbare informatie én het door ons gehanteerde uitgangspunt van vertrouwen in de horizontale verantwoording.

6 *Informeer de gemeenteraad proactiever over (de resultaten van) het financieel toezicht.*

Reactie: Wij zijn het eens met de rekenkamer dat het betrekken van de gemeenteraad bij het toezicht belangrijk is. De verantwoordelijkheid die de raad heeft voor wat betreft gemeentefinanciën, hoort zij echter zelf te nemen. De rol van de provincie als toezichthouder kan niet overgaan in een rol als adviseur of een situatie waarbij de provincie 'op de stoel van de gemeenteraad gaat zitten'.

7 *Intensiveer de contacten met accountants, interne beleidsafdelingen om zo - zonder de toezichtlast voor gemeenten te verhogen - meer informatie dan alleen de openbare informatie van gemeenten bij de oordeelsvorming te kunnen betrekken.*

Reactie: De contacten met interne beleidsafdelingen zijn de afgelopen periode reeds geïntensiveerd en met het platform van accountants wordt momenteel vanuit het Vakberaad gesproken. Het uitgangspunt van het financiële toezicht is echter wel dat wij werken met openbare informatie.

8 *Faciliteer daarnaast proactief het contact tussen gemeenten onderling om gegevens (bijvoorbeeld de parameters bij grondexploitaties) en best practices uit te wisselen.*

Reactie: Wij hebben als ambitie om onze kennis, beschikbaar vanuit het taakveld IBT, te ontsluiten, zowel intern als (op termijn) extern. Daarbij zal aansluiting worden gezocht bij deze aanbeveling. Op dit moment biedt de 'Databank financieel toezicht gemeenten Gelderland' al veel informatie die gemeenten kunnen gebruiken om zichzelf te vergelijken met andere gemeenten.

5 Financiële consequenties

Op dit moment zijn er geen financiële consequenties verbonden aan deze opvolging van de aanbevelingen.

6 Proces en evaluatie

De aanbevelingen van de rekenkamer zullen wij meenemen in de verdere ontwikkeling van het financiële toezicht op gemeenten.

De opvolging van de aanbevelingen zal worden gemonitord en geëvalueerd binnen het werkveld van het Interbestuurlijk Toezicht.

Arnhem, 28 januari 2014 - zaaknummer 2013-016951
Gedeputeerde Staten van Gelderland
C.G.A. Cornielje - Commissaris van de Koning
drs. P.P.L. van Kalmthout - secretaris

Bijlagen:

- Ontwerpbesluit
- Begrotingswijziging
- Notitie Naam notitie
- Tekst